

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato:
Vår ref.: 200902513-21 kv/jfj
Arkiv: 312 / 178.74B
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Jakob Fjellanger
22 95 92 13

Revisjon av konsesjonsvilkår for Bleksvatn i Storelva i Lovik på Hinnøya, Andøy kommune, Nordland - NVEs innstilling

NVE anbefaler at det gis reviderte konsesjonsvilkår for reguleringen av Bleksvatn, gitt ved kgl. res. av 31.03.1949, basert på moderne standardvilkår. Vi anbefaler også at det pålegges automatisk omløpsventil i kraftverket for å unngå stranding av ungfisk ved utfall. NVE mener moderne standardvilkår gir miljøforvaltningen hjemmel til å pålegge konsesjonæren å gjennomføre eventuelle nødvendige tiltak eller undersøkelser.

Innhold

Sammendrag.....	2
Sakens bakgrunn	2
Om Storelvavassdraget og utbyggingen.....	3
Revisjonsdokument	4
Behandlingsprosess	7
Konsesjonærens kommentarer til høringsuttalelsene	8
NVEs vurdering av revisjonsdokumentet.....	9
NVEs vurdering av innkomne krav.....	9
NVEs konklusjon	13
Merknader til nye konsesjonsvilkår	13
Merknader til nytt manøvreringsreglement.....	16
Videre saksbehandling	17

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

På basis av krav fra Andøy jeger og fiskerforening (AJFF) fattet NVE vedtak 22.09.2009 om åpning av sak om revisjon av konsesjonsvilkår for Bleksvatn reguleringsmagasin. Kravet fra AJFF angår i hovedsak etablering av vandringspassasje forbi dammen i Bleksvatn, tilrettelegging for oppgang i fossepartiet opp mot dammen, slipp av minstevannføring og montering av omløpsventil i kraftstasjonen.

Reguleringskonsesjonen ble gitt ved kgl. res. av 31.3.1949. Revisjonsdokument ble sendt på høring 18.05.2011, og NVE avholdt befarings 15.09.2011.

Fylkesmannen i Nordland støtter Swecos anbefaling om å pålegge etablering av automatisk omløpsventil, slipp av minstevannføring og fiskebiologiske undersøkelser. Men de mener minstevannføringen må være større, særlig i oppvandringsperioden på høsten, for å lette oppgangen for anadrom fisk oppover i fossepartiet opp mot dammen. Konsesjonsvilkår må i tillegg gjøre det mulig å pålegge etablering av fiskepassasje forbi dammen. **Direktoratet for naturforvaltning, nå Miljødirektoratet og Nordland fylkeskommune** er i hovedsak enige med Fylkesmannen. **Riksantikvaren** mener at det i revisjonen skal tas inn vilkår om sektoravgift. **Andøy Jeger- og Fiskerforening** mener at røya som er i Bleksvatn kan reetablere en sjørøyebestand i vassdraget forholdsvis raskt, hvis det etableres fiskepassasje forbi dammen og slippes noe minstevannføring. For foreningen er dette den viktigste målsettingen med kravet om vilkårsrevisjon. Konsesjonæren **Andøy Energi AS** er enig i at det skal installeres automatisk omløpsventil, men er uenig med Swecos anbefaling av minstevannføring og tilrettelegging for oppgang av fisk i fossepartiet opp mot Bleksvatn.

NVE vil anbefale at det gis reviderte konsesjonsvilkår for reguleringen av Bleksvatn basert på moderne standardvilkår. NVE vil også anbefale at det pålegges etablering av automatisk omløpsventil i Lovik kraftverk. NVE mener at etablering av fiskepassasje forbi dammen blir for krevende både kostnadmessig og driftsmessig sett i forhold til mulighetene for, og verdien av, å få reetablert bestand av sjørøye i vassdraget, og vil ikke anbefale dette. NVE vil heller ikke anbefale pålegg om tilrettelegging for oppgang i fossepartiet og minstevannføring, da dette har liten betydning uten i sammenheng med fiskepassasje forbi dammen.

Sakens bakgrunn

Generelt om revisjon av konsesjonsvilkår

Etter endringen av vassdragsreguleringsloven (vregl.) i 1992, jf. Ot.prp. nr. 50 (1991-92), ble det åpnet for at vilkårene i tidligere gitte tidsbegrensede konsesjoner kunne revideres 50 år etter konsesjonstidspunktet, men senest fra 2022.

Revisjonsadgangen gir primært muligheter til å sette nye vilkår for å rette opp miljøskader som er oppstått som følge av reguleringen, men vilkårene kan også bli modernisert og uaktuelle vilkår kan bli slettet. Rammene for selve konsesjonen, inkludert reguleringshøyden, er fastsatt og kan ikke endres ved vilkårsrevisjon. Det er bare konsesjonsvilkårene som kan tas opp til revisjon. Når en revisjon av vilkårene er foretatt, vil det normalt være 30 år til neste revisjonsmulighet.

Framsatt krav om revisjon av konsesjonsvilkår

Kravet om revisjon av konsesjonsvilkår for Bleksvatn i Storelva i Lovik ble fremmet av Andøy Jeger- og Fiskerforening (AJFF) i brev av 28.4.1999 (NVE 199901872-1). Revisjonskravet gjelder konsesjon for regulering av Bleksvatn gitt ved kgl. res. av 31.3.1949, og med endringer gitt ved kgl. res. av 14.11.1952 (planendring) og kgl. res. 18.06.1998 (bl.a. omgjort konsesjonen til å gjelde på ubegrenset tid).

Vedlagt revisjonskravet lå det en rapport (NVE 199901872-1) med vurdering av oppgangsmulighetene for anadrom fisk opp til Bleksvatn. Rapporten er datert 01.02.1999 og ble utarbeidet av Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet). I rapporten beskrives tiltak som arrondering i elveleiet med kulper og steinterskler, slipp av minstevannføring og etablering av fiskepassasje forbi dammen.

Kravet ble kommentert av konsesjonær Andøy Energi AS (AEAS) ved adv. Fredriksen (NVE 199901972-3). I brevet ble det reist tvil om revisjonskravets gyldighet, da det anføres at det egentlig er grunneierne som står bak kravet, og at disse har fått sin avtalte kompensasjon ved avtale om avståelse av grunneiendommene til kraftselskapet.

Åpning av revisjonssak

Ved NVEs vedtak av 22.9.2009 (NVE 200902513-2) ble det åpnet revisjonssak for reguleringen av Bleksvatn. NVE la vekt på at kravet var fremmet av AJFF, og at jeger og fiskeforeninger etter mønstervedtektene i Norges Jeger- og Fiskerforening har som formål å jobbe for ivaretagelse av naturens produksjonsgrunnlag samt allmennhetens rett til å drive jakt og fiske. NVE la videre vekt på at en forbedring av de anadrome fiskeslagenes tilgang til vassdraget, slik at man kommer nærmere den tilstanden vassdraget hadde før utbyggingen, samt den positive betydningen dette kan ha for økosystemene i og langs vassdraget, angår allmenne hensyn.

Om Storelvavassdraget og utbyggingen

Storelva i Lovik (som også kalles Lovikvassdraget) ligger nord på Hinnøya i Andøy kommune i Nordland. Vassdraget er utbygd med Lovik kraftverk som har inntak i Bleksvatn reguleringsmagasin. Vannet må ikke forveksles med Bleiksvatn på Andøya. Tabell 1 viser nøkkeltall for vassdraget og kraftverket.

Tabell 1: Nøkkeltall

Bleksvatn reguleringsmagasin		
Magasinareal	km ²	3,11
Reguleringshøyde (HRV / LRV)	m (kote / kote)	4,25 (108,25 / 104,00)
Magasin (høyde over havet)	m	111
Magasinvolum	mill. m ³	13,5
Nedbørsfelt	km ²	15,7
Årstilsig	mill. m ³	21,55
Middelvannføring	m ³ /s	0,68
Alminnelig lavvannføring (uregulert tilstand)	m ³ /s	0,12
5-persentil (hele året / sommer / vinter)	m ³ /s	0,13 / 0,11 / 0,15
Elv nedstrøms Bleksvatn		
Fraført elvestrekning	km	1,9
Elvestrekning nedstrøms kraftverk (fall)	km (m)	4,9 (20)
Restfelt oppstrøms kraftstasjonen (kun fosseparti)	km ²	2,33 (1,16)

Kraftverket		
Installert effekt	MW	1,2
Årsproduksjon	GWh	4,7
Fallhøyde	m	90
Energiekvivalent	kWh/m ³	0,185
Naturhestekrefter	nhk	780

Revisjonsdokument

Sweco har på oppdrag fra AEAS utarbeidet revisjonsdokument datert 18.3.2011. Fra revisjonsdokumentet gjengis følgende:

”8. Oversikt over utredninger og avbøtende tiltak

8.1 Utredninger

(...)

8.1.2 Sweco Norge AS (2010)

I forbindelse med befaring av anlegget og berørt elvestrekning i Storelva i juni 2010, foretok Sweco elfiskeundersøkelser i Storelva. Det gis her en kort oppsummering av resultatene fra undersøkelsen. Fiskebiolog Hans Mack Berger stod for undersøkelsen. Vedlegg 7 gir en tabellarisk oversikt over resultatene, samt et kart som viser lokasjonene til prøvefisket.

Storelva har bestand av sjørørret og laks opp til fossene om lag 650 m oppstrøms avløpet til Lovik kraftstasjon. Sjørøye opptrer sporadisk. Elva er i dag fisketom ovenfor fossene og langs den en kilometer lange strekningen opp til dammen ved Bleksvatnet. Tettheten av ungfisk av laks er høyere nedenfor kraftstasjonen (...) enn i det gamle elveleiet oppstrøms kraftstasjonen (...). Det er imidlertid høyere tetthet av ørret i det gamle elveleiet enn i hovedløpet nedstrøm kraftstasjonen. Det er lavest tetthet av fisk, både ørret og laks, på området like nedstrøms kraftstasjonen. Dette kan ha sammenheng med varierende vannføringsregime like nedstrøms kraftstasjonen.

(...)

Minstevannføringslipp fra Bleksvatnet til øvre del av elva, vil sikre vanntilførselen og muligheten for økt produksjon av fisk i det hittil tørrlagte elveleiet. Dersom fossene blir tilrettelagt for oppvandring av fisk, vil den øvre 1 km lange strekningen oppstrøms fossene kunne produsere ungfisk. Minstevannføringslipp vil også bedre situasjonen mht. tilførsel av vann til hovedløpet nedstrøms avløpet til kraftstasjonen. Dette vil bidra til sikrere vanntilførsel og overlevelse for ungfisk også i perioder med eventuelt driftsutfall. Krav til installasjon av automatisk omløpsventil kan frafalles ved minstevannføringslipp.

(...)

8.3 Selvpålagte avbøtende tiltak fra Andøy Energi AS

8.3.1 Manuell omløpsventil

Det er montert en manuell omløpsventil i tilknytning til kraftstasjonen. Ventilen benyttes for å slippe vann forbi turbinen når kraftverket får driftsstans. Hensikten med omløpsventil er å sikre fisk og vannlevende insekter mot rask tørrlegging og eventuell død ved brå nedgang i

vanntilførsel. Omløpsventilen består i dag av et 6" rør, plassert foran turbinen, som må åpnes for hånd. Det tar imidlertid noe tid fra kraftverket stanser til en person kan åpne ventilen, anslagsvis 20 minutter. Driftsstans har ført til at strekningen nedstrøms kraftstasjonen plutselig har blitt tørrlagt. Dette har sannsynligvis medført stranding av fisk umiddelbart nedstrøms stasjonen i avløpskanalen ned til samløp med Storelva, der vann fra restfeltet har bidratt til å redusere den negative effekten av driftsstansen videre nedover. Konsekvensen av driftsstans og plutselig nedgang i vannmengde vil være mest skadelig dersom det inntreffer på lav avrenning fra restfeltet, dvs. om vinteren eller i tørre perioder om sommeren (juli-august).

8.3.2 Gitter foran kraftverksutløp samt lokk over utløpskanal nær kraftverksbygningen

Det har tidligere vært problemer med at "tjuvfiskere" har gått ned i utløpskanalen fra kraftstasjonen og fanget fisk med håv/garn eller annen redskap. Andøy energi har av den grunn satt et gitter med en jernplate foran utløpet fra kraftstasjonen, slik at åpningen blir minst mulig. I tillegg er det støpt betonglokk over utløpet. Dette har eliminert muligheten til å ta ut fisk som står i utløpskanalen under kraftstasjonen. Problemet med tjuvfiske i dette området er dermed opphørt.

8.3.3 Lav kjøring av kraftstasjonen om sommeren

Kraftverket driftes med start/stopp-kjøring for å oppnå høyest mulig virkningsgrad når det produseres kraft. Det har likevel i perioder forekommet vedvarende lavlastkjøring på sommeren. Eksempelvis vil en effekt på 0,4 MW tilsvare en driftsvannføring på ca. 0,6 m³/s.

Dette har ført til at det i disse periodene er tilstrekkelig vann for oppgang av anadrom fisk og tilfredsstillende fiskemuligheter opp til kraftstasjonen stort sett hele fiskesesongen (juni-august). Forholdene for fiske i Storelva opp til kraftstasjonen er lokalt oppfattet som bedre enn i andre elver i området i perioder med lite nedbør/tørke (Marius Andersen, Andøy Energi AS, pers med.).

9 Erfarte skader og ulemper som følge av reguleringen

9.1 Ulemper for fisk og fiskeinteressene

Utbyggingen av Lovikvassdraget har ført til:

- Sterkt redusert oppvandringsmulighet for sjørøye til Bleksvatnet. Det er kun i enkeltår med ekstrem flom og overløp ved dam Bleksvatnet at fisk har kunnet vandre opp Storelva fra kraftstasjonen og opp i Bleksvatnet.
- Tørrlegging av naturlig elvestreng og reduksjon i produksjonspotensial for anadrom laksefisk. Se Bilde 9 og Bilde 10 i vedlegg 5.
- Redusert vannføring og redusert oppvandringsmulighet for anadrom laksefisk til øvre del av tørrlagt elvestrekning. Restvannføringen er ikke tilstrekkelig for å få fisk opp de mindre fossene sentralt på tørrlagt elvestrekning. Se Bilde 16 til Bilde 18 i vedlegg 5.
- Nedsedimentering av området nedstrøms kraftstasjonen gjennom tilførsel av sand og finpartikler gjennom utvasking fra Bleksvatnet. Se Bilde 3 og Bilde 4 i vedlegg 5.
- Fare for brå tørrlegging og stranding av fisk ved driftsstans.
- Skade på fisket gjennom endring i naturlig vannføringsregime.
- Erosjon og utvasking av reguleringssonen i Bleksvatnet (se Bilde 6 i vedlegg 5).

9.2 Positive effekter for fiskeinteressene.

I periodene med lavlastkjøring om sommeren har Storelva kunnet opprettholde mer vann i ellers tørre perioder i fiskesesongen. Dette har ført til erfaringsvis bedre fiske enn i nærliggende elver,

der vannføringen følger naturlige svingninger i vanntilførselen (Tor Ivar Grav, grunneier, pers. medd.).

(...)

11.2 Oppsummering av tiltak

Tabell 11-5 summerer opp de ulike tiltakene med hensyn på slipp av vann, produksjon og kostnader.

Tabell 11-5 Alternativer for slipping av minstevannføring

Lovik kraftverk	Slipping			Års- produksjon	Kostnad Nåverdi
	Oppvandrings- periode 15. mai – 1. juni	Nedvandrings- periode 1. august – 15. sept.	Resten av året		
	m ³ /s	m ³ /s	m ³ /s	GWh	NOK
Dagens situasjon	0	0	0	4,70	0
Tiltak 1 Omløpsventil	0	0	0	4,70	300 000
Tiltak 2 Utbedring av fosseparti	0,04	0,04	0,04	4,53	975 000
Tiltak 3 Opp- og nedvandring	0,15	0,15	0,04	4,49	3 609 000
Tiltak 4 Undersøkelser	0	0	0	4,70	

11.3 Vurdering og prioritering av tiltak

Sweco Norge AS og Andøy Energi AS vurderer fordeler og ulemper ved de ulike tiltakene ulikt. Revisjonsdokumentet gir derfor en anbefaling fra Sweco Norge AS og en anbefaling frå Andøy Energi AS vedrørende hvilke tiltak som bør inngå i en revidert konsesjon.

11.3.1 Anbefaling fra Sweco Norge AS

Av de fire tiltakene som er utredet, foreslår Sweco Norge AS at tre av tiltakene gjennomføres og hjemles i endrede konsesjonsvilkår og manøvreringsreglement:

Tiltak 1 - Etablering av automatisk omløpsventil i Lovik kraftstasjon.

Tiltaket innebærer:

- Utskifting av eksisterende manuell med automatisk ventil med kapasitet 0,5 m³/s
- Herunder inngår, etablering, drifting og vedlikehold av tiltakene.

Tiltak 2 - Reetablering av produktiv strekning for laksefisk.

Tiltaket innebærer:

- Tilrettelegging for lettere oppgangsmuligheter for anadrom fisk i småfossene sentralt i tørrlagt elveløp.
- Slipp av minstevannføring fra Bleksvatnet til tørrlagt elveløp
- Herunder inngår etablering, drifting og vedlikehold av tiltakene

Tiltak 4 - Biologiske og fysiske undersøkelser i vassdraget skal bekostes av regulanten.

Tiltaket innebærer:

- At regulanten kan pålegges å medvirke til finansiering av påkomne biologiske undersøkelser i influensområdet for reguleringen av Lovik kraftverk.

Dersom tiltak 2 ikke blir valgt, bør tiltak 1 uansett velges.

Sweco vurderer kostnadene ved full reetablering av oppgangsmulighet for anadrom fisk (sjørøye, sjørørret og laks) til Bleksvatnet (tiltak 3) som det dyreste alternativet. Det er over 50 år siden mulighetene for oppvandring av anadrom fisk til Bleksvatnet ble stoppet gjennom etableringen av Lovik kraftverk. Det er spesielt reetablering av oppvandring av sjørøye som er interessant. Selv om det gjennomføres tiltak med slipp av minstevannføring i det gamle elveløpet og tilrettelegges for oppvandring i småfossene sentralt på tørrlagt strekning, samt at det etableres et trappesystem forbi den gamle dammen, vil det høyst sannsynlig ta svært mange år, trolig flere fiskegenerasjoner, før en vil se resultatene gjennom reetablering av sjørøyebestanden. Det eksisterer i dag trolig ingen stedegen sjørøyestamme for elva, og bestanden må eventuelt bygges opp på grunnlag av introdusert rogn/ynge/smolt fra nabovassdrag. Kostnadene til dette er usikre og ikke tatt inn i oversikten foran.

Kostnadene for anleggseier i forbindelse med bygging og produksjonstap er betydelige. Tiltaket anses som lite sannsynlig for å lykkes og er vurdert som uforholdsmessig dyrt i forhold til den nytteverdi det antas å representere. Sweco Norge AS mener derfor at tiltak 3 ikke bør innlemmes i en revidert konsesjon.

11.3.2 Anbefaling fra Andøy Energi AS

Av de fire tiltakene som er utredet, foreslår Andøy Energi AS at ett av tiltakene gjennomføres og hjemles i endrede konsesjonsvilkår og manøvreringsreglement:

Tiltak 1 - Etablering av automatisk omløpsventil i Lovik kraftstasjon.

Tiltaket innebærer:

- Utskifting av eksisterende manuell med automatisk ventil med kapasitet 0,5 m³/s
- Herunder inngår, etablering, drifting og vedlikehold av tiltakene.

Andøy Energi vurderer at de resterende tiltakene vil føre til for store kostnader i forhold til inntektene til Lovik kraftverk, og ikke kan forsvares ut fra krav om lønnsomhet og kraftstasjonens størrelse. Dette begrunnes med at når stasjonen er ferdig oppgradert, så har Andøy Energi investert i størrelsesorden 25-30 millioner kroner i anlegget, og har da ca. 1,5 % i netto årlig avkastning. En ytterligere reduksjon i avkastningen, i form av økte investeringer, er ikke regnskapsmessig forsvarlig.”

Behandlingsprosess

Kravet om revisjon av konsesjonsvilkår behandles etter bestemmelsene i vassdragsreguleringsloven. NVE fattet den 22.09.2009 vedtak om åpning av revisjonssak (se tidligere i denne innstillingen). Revisjonsdokument utarbeidet av AEAS, med faglig bistand fra Sweco Norge AS, ble sendt på høring 18.05.2011. Sweco og AEAS gir i revisjonsdokumentet ulike vurderinger av fordelene og ulempene ved de forskjellige tiltakene. NVE avholdt befarung 15.09.2011.

Høring og distriktsbehandling

Revisjonsdokumentet ble sendt på høring til Andøy kommune, Fylkesmannen i Nordland, Nordland

fylkeskommune, andre berørte statlige forvaltningsorganer, reindriftsinteresser og natur- og friluftslivsorganisasjoner. Som ledd i høringsprosessen ble det også kunngjort i avisene Fremover og Harstad Tidende, og lagt ut til offentlig gjennomsyn i Andøy kommune. Nedenfor følger en kort oppsummering av hovedpunktene i høringsuttalelsene:

Andøy kommune har ikke gitt høringsinnspill.

Fylkesmannen i Nordland (NVE 200902513-12) støtter Swecos anbefaling om å pålegge etablering av automatisk omløpsventil, slipp av minstevannføring og fiskebiologiske undersøkelser (tiltak 1, 2 og 4). Men de mener minstevannføringen må være større, særlig i oppvandringsperioden på høsten, for å lette fiskens oppgang i fosspartiet opp mot dammen. Den bør også være større enn foreslått i resten av året for å sikre overlevelse av smolten. Fylkesmannen mener videre at etablering av fiskepassasje forbi dammen ikke skal pålegges på det nåværende tidspunkt, da effekten av tiltaket er for usikker. Men nye konsesjonsvilkår må gjøre det mulig å pålegge slik fiskepassasje dersom det i framtida blir vurdert som aktuelt. De anbefaler at det utarbeides en biotiltaksplan for strekningene oppstrøms og nedstrøms kraftverket, og som bl.a. omfatter utlegging av gyttegrus, graving av mindre kulper og utlegging av stein/steingrupper.

Fylkesmannen anbefaler også at finkornete sedimenter som fanges i sedimentasjonskammer i kraftverket ikke blir spylt ut i vassdraget, men deponeres på land av hensyn til gyteområdene nedstrøms kraftverket.

Direktoratet for naturforvaltning, nå Miljødirektoratet (NVE 200902513-15) og **Nordland fylkeskommune** (NVE 200902513-17) er i hovedsak enige med Fylkesmannen. De anbefaler også at endelig størrelse på minstevannføringen og tidsperioden for lokkeflom utsettes til etter arronderingsarbeidet, og etter at gytetiden er bedre kjent. I tillegg mener de at vilkårene bør åpne for at det i framtiden bygges oppvandingssystem forbi dammen, og peker på at det kan bli nye muligheter for å finansiere dette.

Riksantikvaren (NVE 200902513-16) anfører at kulturminneundersøkelser så vidt de kjenner til ikke ble utført i forbindelse med konsesjonen som ble gitt i 1949. De mener at det i revisjonen skal tas inn vilkår om sektoravgift etter retningslinjer gitt av Klima- og miljødepartementet.

Reindriftsforvaltningen i Troms ble forelagt saken men har ikke avgitt høringsuttalelse.

Kanstadfjord – Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt v/Lars Roger Hansen har i telefonsamtale med NVE 23.08.2011 uttrykt at revisjonen i liten grad vil påvirke reindriften.

Andøy Jeger- og Fiskerforening (NVE 200902513-11) mener vassdraget før utbyggingen var et av de beste vassdragene for sjørøye i Nordland. Dette skyldtes bl.a. forholdsvis stabil vannføring og gode gyte- og oppvekstområder for småfisk i stort sett hele Storelva. Videre har Bleksvatn både dype og grunne områder som ga fine forutsetninger for bestanden av sjørøye. Utbyggingen kuttet forbindelsen opp til Bleksvatn, og vassdraget har ifølge AJFF kun en liten laksestamme i tillegg til en og annen sjøørret og sjørøye. Foreningen påpeker at vanlig røye og sjørøye genetisk er samme art, og mener at røya som er i Bleksvatn kan reetablere en sjørøyebestand i vassdraget forholdsvis raskt, hvis det etableres fiskepassasje forbi dammen og slippes noe minstevannføring. For foreningen er dette den viktigste målsettingen med kravet om vilkårsrevisjon.

Konsesjonærens kommentarer til høringsuttalelsene

AEAS har kommentert de innkomne høringsuttalelsene (NVE 200902513-19). De er positive til at det pålegges etablering av automatisk omløpsventil (tiltak 1), til erstatning for den manuelle som er i kraftverket i dag. Men de mener at arrondering av fossepartiet for oppgang av fisk, slipp av minstevannføring og etablering av vandringspassasje forbi dammen vil medføre for stor økonomisk

belastning for selskapet. AEAS har ikke kommentert på anbefalingen fra Fylkesmannen i Nordland om at finkornete masser fra sandfanget bør lagres på land i stedet for å spyles ut i vassdraget.

NVEs vurdering av revisjonsdokumentet

Ingen av høringspartene påpeker vesentlige mangler ved revisjonsdokumentet. NVE mener revisjonsdokumentet gir den informasjon som trengs til sakens opplysning.

NVEs vurdering av innkomne krav

Vassdragets betydning for anadrom fisk

Ifølge revisjonskravet fra AJFF er det spesielt vassdragets potensielle betydning for sjørøye som er interessant. I revisjonsdokumentet fremmer Sweco AS samme oppfatning.

I vedtatt vannforvaltningsplan for vannregion Nordland og Jan Mayen for planperioden 2016-2021, se brev fra Klima- og miljødepartementet av 04.07.2016, har vassdrag ikke fått miljømål som vil kunne medføre krafttap. Av Vann-nett framgår at økologisk tilstand er god i Bleksvatn, dårlig i Storelva mellom Bleksvatn og utløpet fra kraftverket, og moderat i Storelva nedstrøms utløpet fra kraftverket. I revisjonsrapporten fra NVE og Miljødirektoratet (rapport 49/2013) havnet reguleringen i kategori 1.2.

Ifølge fangststatistikken i Lakseregisteret er det de siste 20 årene årlig fanget mellom 25 og 100 laks, med maksimum i 2006-2009, stort sett under 20 sjørøret, og kun noen få sjørøye. Det er ikke registrert fangst av sjørøye siden 2008.

Fylkesmannen i Nordland og Miljødirektoratet (NVE 200902513-25, 26 og 27) har gitt noen supplerende opplysninger om vassdragets faktiske og mulige potensielle verdi for anadrom fisk. Ifølge Fylkesmannen kjennetegnes Vesterålen (kommunene Andøy, Sortland, Øksnes, Bø og Hadsel) av mange små men produktive vassdrag, og Storelva regnes som et middels stort vassdrag i denne sammenhengen. Vassdraget har i dag bestander av laks og sjørøret, der laks dominerer, men det er ingen sjørøyebestand. Slik var det også under Fylkesmannens bonitering i 1990 og befaring i 1996 (NVE 200902513-25 og 26).

Fylkesmannen gir også en liste av 34 anadrome vassdrag i Vesterålen basert på gytebestandsmål (GBM) hentet fra Lakseregisteret, se utdrag i tabell 2. Av de 34 vassdragene rangeres Storelva i Lovik som nr. 12 med en GBM på 101 kg hunnlaks. Roksdalsvassdraget (Åelva) på østsiden av Andøya er rangert som nr. 1 med en GBM på 1087 kg hunnlaks, og er det eneste vassdraget på listen som er et nasjonalt laksevassdrag.

Tabell 2: Tabellen gir oversikt over gytebestandsmål (GBM) og vandringsproblemer i anadrome vassdrag i Vesterålen (fra Fylkesmannen, se dok 200902513-27). I tillegg er det satt inn kolonne for registrerte røyebestander (fra Lakseregisteret).

Nr	Vassdragsnavn	Kommune	Vassdr. nr. (Reginenr.)	GBM (kg hunnlaks)	Sjørøye	Vandringsproblemer – årsak
1	Roksdalsvassdraget (Åelva)	Andøy	186.2Z	1087		
2	Buksnesvassdraget	Andøy	178.7Z	573	x	
	.....					
5	Roksøyvassdraget	Sortland	178.62Z	273	x	
6	Alsvågsvassdraget	Øksnes	185.1Z	241	x	
	.....					

12	Storelva i Lovik	Andøy	178.74Z	101		Vannkraftutbygging: Tørrlegging av elvestrekning + demning uten oppgangsmulighet
	.....					
16	Gryttingvassdraget	Andøy	185.3Z	56	x	
	.....					
27	Indre Straumfjordvassdr. (Trollvasselva)	Sortland	185.43Z	21	x	
	.....					
33	Blokkenvassdraget	Sortland	178.43Z	10		Fraføring av vann til Djupfjord kraftverk, og til Blokken Skipsverft/ sjørøyeanlegg.
34	Fiskfjordvassdraget	Sortland	178.42Z	8	x	Vannkraftregulering og vannuttak til sjørøyeanlegg.

Ifølge Miljøstatus.no er det en del flere anadrome vassdrag i Vesterålen enn de som framkommer i tabell 2, men disse har ikke kommet med fordi det i Lakseregisteret ikke er oppgitt noen GBM. I tillegg til Storelva i Lovik er det kun Blokkenvassdraget (nr. 33) og Fiskfjordvassdraget (nr. 34) som er utnyttet til vannkraftformål.

Kun 6 av vassdragene i tabell 2 har registrerte bestander av sjørøye. Ifølge rapporten «Sjørøyevassdragene i Nord-Norge; 100 eller 400?» fra 2010 (<http://www.miljodirektoratet.no/no/Publikasjoner/Publikasjoner-fra-DirNat/DN-utredninger/Sjoroyevassdragene-i-Nord-Norge-100-av-400-mulige/>) er det sjørøyebestander i ytterligere 4 vassdrag i Vesterålen. Men ifølge Lakseregisteret synes ett av disse vassdragene å ha mistet sin sjørøyebestand siden 2010. Dette betyr at det i Vesterålen er 9 vassdrag med gjenværende bestander med sjørøye. Det er forøvrig usikkert hvor mange av vassdragene i Vesterålen som tidligere kan ha hatt sjørøyebestander.

I Norge var det i 2010 sjørøyebestander i rundt 100 vassdrag, spredt fra Bindalen i Nordland til Finnmark. Når en beveger seg nordover øker andelen av anadrome vassdragene som også har sjørøye (14 % i Nordland, 35 % i Troms og 50 % i Finnmark). Det samme gjelder røyas preferanse for en anadrom strategi. Røyebestandene er enten elve- eller innsjøbaserte ut fra hvor gytingen foregår, og andelen elvebaserte bestander øker også når en beveger seg nordover, noe som forklares med de to faktorene vekst og konkurranse/interaksjon med andre laksefisker.

Mange av sjørøyebestandene har vært i tilbakegang de siste 15-20 årene, og det synes fortsatt å være noe usikkerhet knyttet til årsakene til dette, se rapporten «Sjørøya i Nord-Norge – en fallende dronning?» <http://www.nina.no/archive/nina/PppBasePdf/rappport/2012/780.pdf>. Men i Lakseregisteret oppgis lakselus som en avgjørende årsak til redusert bestandssituasjon i mange av vassdragene.

Antakelsene om at Storelva i Lovik før utbyggingen var et av de beste vassdrag for sjørøye i Nordland bygger ifølge Fylkesmannen på uttalelser fra lokalt hold.

Generelt er det en bekymring for den framtidige overlevelsen for anadrome fiskebestander bl.a. i Norge, og Norge har et særskilt ansvar for å ta vare på gjenværende bestander av nord-Atlantisk laks, se f.eks.

DN-utredning 1-2013 og St.prp. nr. 32 2006-2007. NVE legger videre til grunn at utbyggingen av Storelvavassdraget for rundt 60 år siden medførte at vassdraget mistet mye av sin verdi for sjørøye.

NVE vil imidlertid påpeke at det fortsatt er en rekke vassdrag i Vesterålen, og i landsdelen for øvrig, som har bestander av sjørøye. Samtidig synes det klart at de største utfordringene for bestandene ikke først og fremst skyldes vannkraftutbygging eller andre inngrep i vassdragene, men heller forhold i sjøen som f.eks. lakselus. Videre har den opprinnelige sjørøyebestanden Storelva i Lovik mest sannsynlig ikke eksistert på mange tiår, og bestanden må derfor etableres på nytt. NVE kan ut fra dagens kunnskap ikke se at Storelva i Lovik ville representert en ualminnelig stor verdi for sjørøye selv om det ble tilrettelagt for oppgang opp til Bleksvatn.

Lovik kraftverks betydning for kraftforsyningen

Ifølge AEAS (NVE 200902513-20) produserer Lovik kraftverk ca. 6 % av forbruket i Andøy kommune. De anfører at kraftverket er viktig i perioder med tunglast hvis samtidig hovedlinjen til kommunen faller ut.

NVE har vurdert kraftverkets betydning for kraftforsyningen. Kraftverket har reguleringsmulighet i en region med underskudd både på energi og effekt, og har derfor en viss betydning bl.a. i perioder med utfall i regional- eller distribusjonsnett. NVE mener imidlertid at betydningen også ved nettutfall er begrenset fordi kraftverkets evne til å levere effekt er liten (kun 1,2 MW).

Automatisk omløpsventil (tiltak 1)

Kraftverket har i dag en manuell omløpsventil. Ifølge revisjonsdokumentet planlegges ventilen erstattet med en automatisk omløpsventil dimensjonert i henhold til dagens krav.

NVE mener at utskiftingen av den manuelle omløpsventilen med en automatisk omløpsventil er et viktig tiltak. Dette vil gi større sikkerhet for å unngå uheldige hendelser med stranding av yngel og småfisk, ved utfall i kraftverket. NVE vil anbefale at pålegg om automatisk omløpsventil tas inn i de nye konsesjonsvilkårene, se kapittelet «Merknader til nytt manøvreringsreglement» senere i denne innstillingen.

Tilrettelegging for oppgang i fossepartiet (tiltak 2)

Storelva produserer fisk (laks og sjørøret) opp til fossepartiet som starter om lag 200 m oppstrøms utløpet fra kraftstasjonen. Hovedformålet med tiltak 2 er å legge til rette for stabil produksjon av yngel og ungfisk også i fossepartiet opp til dammen i Bleksvatn, som i dagens situasjon bare produserer fisk i enkelte år.

Sweco foreslår å arrondere elveløpet, dvs. flytte på stein og lage småkulper, slik at fisk kan vandre oppover fossepartiet mot dammen ved lavere vannføringer enn det som er mulig i dag. Tilretteleggingen kan utføres med gravemaskin, og er av Sweco kostnadsberegnet til om lag kr 180 000,- (prisnivå 2011).

NVE mener at tiltaket har begrenset nytte uten i forbindelse med etablering av fiskepassasje forbi dammen (tiltak 3) slik at fisk kan komme seg helt opp i Bleksvatn. Fossepartiet har begrenset verdi som gyteområde, og den store verdien av tilrettelegging må være at f.eks. sjørøye kan ta seg helt opp til Bleksvatn og gyte der.

NVE mener forøvrig at tilrettelegging for oppgang av fisk, ved flytting av stein og graving av småkulper osv., ev. kan pålegges i medhold av standardvilkåret om biotopjustering i de foreslåtte vilkårene hvis det i framtiden anses nødvendig. Se kapittelet «Merknader til nye konsesjonsvilkår» senere i denne innstillingen.

Fiskepassasje forbi dammen i Bleksvatn (tiltak 3a)

Ved tilrettelegging i elveløpet (tiltak 2), slipp av minstevannføring (tiltak 3b) og bygging av fiskepassasje forbi dammen antas det i revisjonsdokumentet (se bl.a. s 24) at røyebestanden i Bleksvatn vil kunne reetablere bestanden av sjørøye i vassdraget, men at dette kan ta mange år og trolig flere fiskegenerasjoner.

For at opp- og nedvandring skal kunne foregå ved ulike reguleringshøyder foreslår Sweco etablering av en 2 m bred kanal med innstøpte skillevegger med vertikal slisse på ca. 0,5 m bredde, og der slissenes bunn kan varieres i høyden med bjelker eller plater. Øverst i kanalen vil fisken kunne vandre inn og ut av Bleksvatn via et rør. Røret kan stenges med ventil. Det antas at kanalen vil kunne fungere ved de 3,5 øverste meterne av reguleringen, som totalt er på 4,25 m. Sweco foreslår å etablere vandringskanalen langs vangmuren i dammens overløp. For å unngå at fisk søker seg mot vanninntaket til kraftverket forslår Sweco at det hvert år settes ut en ruse for å fange fisk, og at fisken settes ut i elva på nedsiden av dammen. For at fiskepassasjen skal fungere må det slippes ekstra vann i opp- og nedgangsperiodene for sjørøya. Sweco legger til grunn slipp av 150 l/s i periodene 15.5 – 1.6 og 1.8 – 15.9.

Fiskepassasje, fangstruse og krafttap pga. minstevannføring er av Sweco kostnadsberget til kr 3 427 000,- (prisnivå 2011). AEAS mener tiltaket vil bli dyrere enn anslått av Sweco, at det blir for dyrt for selskapet, og går derfor imot det.

Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune og Miljødirektoratet mener det ikke skal pålegges bygging av fiskepassasje på det nåværende tidspunkt, og peker på at det er usikkert om tiltaket vil kunne gi den ønskete virkning. Men de mener det i konsesjonsvilkårene bør åpnes for å pålegge slikt tiltak i tilfelle man i framtiden vurderer slike tiltak som aktuelle.

NVE er enig i at det er knyttet usikkerhet til om fiskepassasjen vil gi den ønskete virkning for å reetablere oppgang av anadrome fiskearter. NVE anser også rusefangst og manuell utsetting nedstrøms dammen som en usikker og tungvint måte å sikre nedvandring. I tillegg vil tiltakene pålegge konsesjonæren betydelige kostnader, ikke minst sett i forhold til produksjonen i kraftverket. NVE vil etter en samlet vurdering ikke anbefale pålegg om bygging av fiskepassasje i dagens situasjon.

Slipp av minstevannføring (tiltak 3b)

Fylkesmannen, Miljødirektoratet og fylkeskommunen mener det skal pålegges slipp av minstevannføring for å utvide gyteområdene for anadrom fisk oppover i fossepartiet. Miljødirektoratet og fylkeskommunen mener imidlertid det er usikkert hvilke perioder det ev. skal slippes lokkeflommer, og mener fastsettelsene av slike perioder bør avvete til man vet mer om når gytetidene inntreffer. AEAS går imot pålegg om minstevannføring, og mener dette sammen med påkostningene på kraftverket de siste årene vil gi så liten avkastning at det ikke blir regnskapsmessig forsvarlig.

Ved pålegg om slipp av minstevannføring må det etableres arrangement for slippet. Slikt arrangement er nødvendig selv om det etableres fiskepassasje som Sweco foreslår, fordi vann ikke kan slippes i passasjen ved vannstander ned mot LRV. Kostnadene ved slikt slipparrangement synes ikke å være tatt med i Swecos kostnadsoverslag, se kapittelet «Fiskepassasje forbi dammen» nedenfor.

NVE vil ikke anbefale pålegg om slipp av minstevannføring, da et slikt slipp vil ha liten mening uten i sammenheng med tilrettelegging for oppgang i fossepartiet (tiltak 2) og fiskepassasje forbi dammen (tiltak 3a). Etter NVEs mening er ikke nytten av disse tiltakene stor nok til å forsvare de omfattende kostnadene forbundet med dem.

Fiskebiologiske undersøkelser (tiltak 4)

For å følge bestandsutviklingen og studere effektene av eventuell tiltak i vassdraget forslår Sweco vilkår om at konsesjonæren kan pålegges fiskebiologiske undersøkelser.

NVE mener at slike undersøkelser kan pålegges etter standardvilkårenes post 8 om naturforvaltning, se kapittelet «Merknader til nye konsesjonsvilkår» senere i denne innstillingen.

Sedimentering av finkornete masser nedstrøms kraftverket

Fylkesmannen i Nordland anfører i sin høringsuttalelse (NVE 200902513-12) at finkornete masser fra «grava foran turbinen» fra tid til annen blir spylt ut i vassdrag, og at dette medfører nedsedimentering som har negativ effekt for fiskebestandene. De mener at massene heller må deponeres på land. I revisjonsdokumentet står det i kapittel 9 at sand og finpartikler vaskes ut av Bleksvatn og medfører nedsedimentering nedstrøms kraftverket.

AEAS v/Are Vangen har opplyst over telefon 21.06.2017 at det ikke er noe sedimentasjonskammer foran turbinene, og at slike eventuelle sedimenter ikke kan stamme fra utspyling fra kraftverket som nevnt av Fylkesmannen.

NVE legger til grunn at det ikke skjer noe utspyling av sand og andre finkornete masser fra kraftverket, og at slike masser eventuelt tilføres på annet vis. Temaet er heller ikke anført i kravet om vilkårsrevisjon, eller fremmet av lokale fiskeinteresser i anledning revisjonssaken. NVE vil påpeke at i den grad dette oppleves som problem så gir post 12 i anbefalte konsesjonsvilkår hjemmel for NVE til å pålegge regulanten tiltak for å unngå sedimentering i vassdraget, og post 17 gir NVE hjemmel til å pålegge undersøkelser for å finne ut omfanget av problemet.

NVEs konklusjon

NVE vil anbefale at det gis reviderte konsesjonsvilkår for reguleringen av Bleksvatn basert på moderne standardvilkår. NVE vil også anbefale pålegg om å installere automatisk omløpsventil i kraftverket for å unngå stranding av ungfisk ved utfall i kraftverket eller nettet. NVE vil ikke anbefale pålegg om slipp av minstevannføring, tilrettelegging for oppgang i fossepartiet opp mot dammen eller fiskepassasje forbi dammen.

NVE mener at eventuelle fiskebiologiske undersøkelser kan pålegges i medhold av naturforvaltningsvilkåret i de nye konsesjonsvilkår.

Merknader til nye konsesjonsvilkår

Gjeldende konsesjonsvilkår ble gitt ved kgl. res. av 31.03.1949, med endringer ved kgl. res. 14.11.1952 og kgl. res. 18.06.1998. Det foreslås at gjeldende konsesjonsvilkår generelt sett oppdateres i tråd med dagens standardvilkår. Dette betyr at ordlyden i mange av vilkårene endres og suppleres, men også innføring av enkelte nye vilkår, og fjerning av vilkår som ikke lenger anses aktuelle. Vilkårsposter fra de gamle vilkårene som er fjernet i sin helhet er postene 2 og 22 om hjemfall, og postene 6-12 om norske arbeidere, lønnsytelser osv. (se nedenfor under post 5).

Post 1 Konsesjonstid og revisjon (tidligere post 1)

Bestemmelse om vilkårsrevisjon ble tatt inn i någjeldende vilkår ved kgl. res. 18.06.1998, og revisjonstiden ble satt til 50 år. NVE mener at revisjonstiden bør endres fra 50 år til 30 år i tråd med vassdragsreguleringsloven § 10.

Post 2 Konesjonsavgifter (tidligere post 3)

Økonomiske vilkår omfattes normalt ikke av en vilkårsrevisjon, og konesjonsavgiftene videreføres derfor med kr 0,10 pr nat.hk. til staten og kr 0,10 pr. nat.hk. til kommunen, i tråd med vilkårene vedtatt ved kgl. res. 31.03.1949. Satsene er for tiden på henholdsvis kr 1,85 til stat (pr. 01.01.2013) og kr 19,00 til kommunen (pr. 01.01.2014). Oppjustering av årlige konesjonsavgifter skjer etter de til enhver tid gjeldende regler.

Bestemmelsene om tvangsinndrivelse og forsinkelsesrente foreslås endret i tråd med moderne standardvilkår. Videre foreslås å ta med bestemmelse om at avgiftene avsettes til et kommunalt fond, også i tråd med moderne standardvilkår.

Post 3 Kontroll med betaling av avgift m.v. (tidligere post 4)

Posten beholdes tilnærmet som tidligere post 4, men med mindre endringer. Punktet om at angjeldende bestemmelser kan være fastsatt av Kongen, fjernes i tråd med moderne standardvilkår.

Post 4 Byggefrister m.v. (tidligere post 5)

Det foreslås at fristen for oppstart av byggearbeid utvides fra 2 til 5 år, og at fristen for fullføring etter søknad kan utvides med 5 år. Endringene er i tråd med moderne standardvilkår.

Post 5 Erstatning til etterlatte

Posten er ny og må ses i sammenheng med bortfall av tidligere poster 6 til 12. Disse postene angikk bruk av norske funksjonærer og arbeidere til anlegg og drift (tidligere post 6), om bruk av norske varer ved bygging og drift (tidligere post 7), om at forsikring skal tegnes i norsk selskap (tidligere post 8), om arbeidernes lønn m.v. (tidligere post 9), om legehjelp for arbeiderne (tidligere post 10), om arbeidernes husrom (tidligere post 11) og om erstatning til vedkommende fattigkommune (tidligere post 12). Postene anses uaktuelle og er ikke del av moderne standardvilkår.

Post 6 Konesjonærens ansvar ved anlegg/drift m.v. (tidligere post 19 første og andre ledd)

Posten er i hovedinnhold beholdt, men har fått mer moderne språk. Begrensningen i konesjonærens plikt knyttet til vanskeligheter og utgifter foreslås fjernet fra bestemmelsen, i tråd med moderne standardvilkår.

Post 7 Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v. (tidligere post 14 og post 19 tredje og fjerde ledd)

Myndighet for godkjenning av planer og tilsyn foreslås lagt til NVE, istedenfor til «vedkommende departement». Dette er i tråd med moderne standardvilkår.

Det foreslås videre inntatt bestemmelser om kommunens uttalerett angående anleggsveier, massetak og overskuddsmasser, om plikt for konesjonær til å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder, om konesjonærens plikt til opprydding, om at hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til nytte for allmennheten, og at NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring etter denne posten. Dette er i tråd med moderne standardvilkår.

Post 8 Naturforvaltning (tidligere post 13 og 19 første og annet ledd)

Det foreslås innført moderne standardvilkår om naturforvaltning, med bestemmelser om at Miljødirektoratet kan pålegge konesjonæren å gjennomføre tiltak av hensyn til fisk, plante- og dyreliv,

eller friluftsliv, til å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser, til å dekke utgifter til ekstra oppsyn i anleggstiden, og til å dekke utgifter til kontroll og tilsyn etter denne posten.

Bestemmelsen om varsling av Landsforeningen for naturfredning ved ødeleggelse av dyre- og plantearter, naturforekomster og steder med vitenskapelig eller historisk betydning foreslås fjernet da bestemmelsen ikke lenger anses aktuell.

Post 9 Automatisk fredete kulturminner

Det foreslås inntatt bestemmelser om automatisk fredete kulturminner, og herunder krav om innbetaling av engangsbeløp til kulturminnevern i vassdrag (sektoravgift). Det vises til «Retningslinjer for bruk av sektoravgift til kulturminnevern i vassdrag» fastsatt av Miljøvern-departementet 08.06.2010. Opprinnelig reguleringskonsesjon er tidsbegrenset og ble gitt før 1960, og faller slik sett inn under ordningen, jf. punkt 2 i retningslinjene.

Post 10 Forurensning m.v., post 11 Ferdsel m.v., post 12 Terskler m.v., post 16 Registrering av minstevannføring, krav om skilting og merking, post 17 Etterundersøkelser, post 20 Luftovermetning

I tråd med moderne standardvilkår foreslås inntatt bestemmelser om forurensning m.v. (post 10), om ferdsel m.v. (post 11), om terskler m.v. (post 12), om registrering av minstevannføring og krav om skilting og merking (post 16), om etterundersøkelser (post 17) og om luftovermetning (post 20).

Post 13 Rydding av reguleringssonen (tidligere post 13 siste ledd)

Vi foreslår at bestemmelsen blir supplert og konkretisert, og at NVE gis myndighet til å gi pålegg etter bestemmelsen, alt i tråd med moderne standardvilkår.

Post 14 Manøvreringsreglement m.v. (tidligere post 16)

Tidligere bestemmelse om at manøvreringen skal forestås av en norsk statsborger foreslås fjernet da den ikke lenger anses aktuell. Videre foreslås inntatt bestemmelse om at Kongen kan endre manøvreringsreglementet uten rett til erstatning for konsesjonæren, hvis slipping av vann etter reglementet viser seg å ha skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser. Endringene er i tråd med moderne standardvilkår.

Post 15 Hydrologiske observasjoner, kart m.v. (tidligere post 17)

Post 15 samsvarer i hovedsak med tidligere post 17. Men det foreslås at «NVE» erstatter «departementet» i tråd med moderne standardvilkår.

Post 18 Militære foranstaltninger (tidligere post 15)

Posten samsvarer i hovedsak med tidligere post 15. Men det foreslås at «konsesjonæren» settes inn istedenfor «anleggets eier», og at «reguleringsanleggene» settes inn istedenfor «damanlegget», i tråd med moderne standardvilkår.

Post 19 Konsesjonskraft (tidligere post 18)

Teksten i tidligere post 18 foreslås oppdatert i tråd med moderne standardvilkår.

Post 21 Kontroll med overholdelsen av vilkårene (tidligere post 20 og 21)

Kravet om å stille sikkerhet for et visst beløp til dekning av eventuelt ikke oppfylte forpliktelser ved anleggets drift foreslås bortfalt. Dette er ikke del av moderne standardvilkår.

Det foreslås inntatt bestemmelser om mulighet for tilbaketrekning av konsesjon i tilfelle gjentatte eller fortsatte overtredelser av enkelte vilkårsposter, at NVE kan pålegge tvangsmulkt i tilfelle overtredelse av bestemmelser fastsatt i eller i medhold av lov eller i konsesjonsvilkår, eller at det kan ilegges overtredelsesgebyr, bøter eller fengselsstraff etter vassdragsreguleringsloven §§ 24 og 25. Dette er i tråd med moderne standardvilkår.

Post 22 Tinglysing (tidligere post 23)

Posten foreslås i hovedsak videreført, men med en mer moderne språkdrakt. Bl.a. foreslås at «tinglag» erstattes av «rettskretser» og at «vedkommende departement» erstattes av «Olje- og energidepartementet». Dette er i tråd med moderne standardvilkår.

Merknader til nytt manøvreringsreglement

Post 1

Posten videreføres i hovedsak som tidligere, bortsett fra at henvisningen til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet erstattes med «det offentlige», i tråd med moderne standardvilkår. Videre endres reguleringsgrensene med innmåling av HRV etter NN 2000. I tråd med innmålingen er kotehøyden justert ned med 27 cm i forhold til tidligere angivelser.

Post 2

Bestemmelsen suppleres med bestemmelse om installasjon av automatisk omløpsventil.

Kraftverket har i dag en manuell omløpsventil med kapasitet på anslagsvis 0,070 m³/s. Ifølge revisjonsdokumentet planlegges ventilen erstattet med en automatisk omløpsventil dimensjonert i henhold til dagens krav. Det foreslås en kapasitet på 0,5 m³/s, som vil utgjøre knapt 30 % av slukeevnen i kraftverket. Dette antas å være tilstrekkelig til å dekke mesteparten av elvebunnen og unngå vesentlig tørrfall. Samlete kostnader for etablering av automatisk omløpsventil anslås av Sweco til kr. 300 000,- (prisnivå 2011), men det er tatt forbehold om at det er plass inne i stasjonen.

AEAS har senere (NVE 200902513-20) anført at det vil bli for kostnadskrevenne med en så stor omløpsventil som foreslått i revisjonsdokumentet, bl.a. fordi yttervegg må rives og stasjonsbygget utvides. De antyder at det er tilstrekkelig at den nye ventilen har samme kapasitet som den gamle.

NVE mener at kapasiteten som angitt i revisjonsdokumentet synes rimelig, men at det også må tas hensyn til kostnaden ved etablering av omløpsventilen. Størrelsen på disse kostnadene vil komme tydeligere fram når det foreligger detaljplaner for tiltaket. NVE mener at endelig avgjørelse av størrelsen på omløpsventilen kan skje ved NVEs godkjenning av slike detaljplaner, der både kostnadene og nytten for ulike størrelser på ventilen kan vurderes. Omløpsventilen skal fungere slik at vannføringen nedstrøms kraftverket reduseres over så lang tid at fisk ikke strander. Omløpsventilen skal koples til kraftverkets styringssystem og testes ut med hensyn til funksjonalitet. Dokumentasjon på at utstyret fungerer etter hensikten skal legges frem for NVEs miljøtilsyn.

Post 3

Posten videreføres i hovedtrekk som tidligere.

Post 4 (tidligere postene 4, 5 og 6)

Bestemmelsen om at manøvreringen må foretas av en norsk statsborger anses uaktuell og foreslås fjernet. Posten suppleres med bestemmelse om at Kongen kan fastsette endringer i reglementet i tilfelle manøvreringen medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser. Dette er i tråd med

moderne standardvilkår.

Videre saksbehandling

Saken oversendes med dette til Olje- og energidepartementet for videre behandling. Revisjonsdokumentet følger vedlagt. Sakens dokumenter er gjort tilgjengelige i Sedok.

Med hilsen

Per Sanderud
vassdrags- og energidirektør

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Vedlegg: 1. Forslag til vilkår – vassdragsreguleringsloven
                  2. Forslag til manøvreringsreglement
                  3. Kart over området fra dammen til kraftverket

Kopi: Andøy Energi AS, Postboks 3, 8493 Risøyhamn